

سخنانی از امام رضا علیه السلام

سخنانی از امام رضا علیه السلام

امام رضا علیه السلام: از مانیت کسی که خیال کند خداوند متعال، جسم است. ما در دنیا و آخرت از این فرد بیزار هستیم

امام رضا علیه السلام به مأمون فرمود: آنچه آدم علیه السلام انجام داد، گناهی نبوده که مستحق جهنم باشد. بلکه از لغزشهای کوچکی بوده که انبیاء قبل از نزول وحی ممکن است مرتکب شود

«حم» والکتاب المبین «إنا انزلناه فی لیلة مبارکة»⁽⁶⁾

نصرانی از امام رضا(ع) پرسید تفسیر باطنی آیه مذکور چیست؟

امام فرمود: حم رسول خدا(ص) است و کتاب مبین، حضرت علی(ع) است ولیله مبارکه، حضرت فاطمه(س) است

«امام رضا علیه السلام: کسی که روز عاشوراء، بدنبال کارهای دنیوی نرود، خداوند سبحان حاجتهای دنیوی و اخروی او را روا می‌دارد. و کسی که روز عاشوراء، روز حزن و اندوه و مصیبتش باشد، خداوند عزوجل روز قیامت را، روز شادی و سرورش قرار می‌دهد

«امام رضا علیه السلام: ای پسر شیب! اگر چنان برای حسین علیه السلام گریه کردی که اشکت بر گونه‌ات جاری شد، خداوند سبحان تمام گناهان کوچک و بزرگت را می‌آمرزد

ای پسر شیب! اگر می خواهی در حالی با خداوند سبحان ملاقات کنی که گناهی
برگردنت نباشد، حسین علیه السلام را زیارت کن

ای پسر شیب! اگر می خواهی در اطاقهای بهشت، با پیامبر صلی الله علیه و آله باشی، قاتلین
حسین را لعن نما.

ای پسر شیب! اگر می خواهی در ثواب شهیدان کربلا شریک باشی، هرگاه بیاد آنها
افتادی بگو: «یا لیتنی کنت معهم فافوز فوزاً عظیماً».

ای کاش منم با آنها بودم و به این رستگاری عظیم میرسیدم.

ای پسر شیب! اگر می خواهی در درجات بالای بهشت با ما باشی، در اندوه ما، غمگین و
در خوشحالی ما، خوشحال باش و همیشه با ولایت ما همراه باش که اگر شخصی سنگی را
هم دوست بدارد، خداوند سبحان او را با آن سنگ محشور می نماید

- امام رضا علیه السلام فرمود: حادثه عاشورا اشک ما را روان ساخت و خون از چشم ما
جاری کرد و عزیز ما را در سرزمین کربلا خوار ساخت و تا روز قیامت برای ما غم و غصه
به میراث گذاشت

امام رضا علیه السلام به ریان بن شیب فرمود: محرم ماهی است که در جاهلیت، جنگ در
آن را حرام می دانستند و آن را محترم می شمردند. ولی این امت، حرمت ماه خود و

حرمت پیامبر خود را نگاه نداشتند . در این ماه فرزندان او را کشتند و خانواده او را به اسارت بردند

امام رضا علیه السلام : برای این روزه در رمضان واجب شد زیرا این ماه نزول قرآن است و شب قدر که افضل از هزار ماه است در این ماه قرار دارد . و برای این یک ماه روزه واجب شده زیرا همه می توانند یک ماه را روزه بگیرند .

امام رضا علیه السلام در حدیث سلسله الذهب از خدا نقل فرمود: (كَلِمَةُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حِصْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي أَمِنَ مِنْ عَذَابِي) . سپس امام رضا علیه السلام فرمود (بشرطها و شروطها و أنا مِنْ شروطها) . که حضرت شرط این حدیث را ولایت ذکر می کند .

«امام رضا علیه السلام : هرگاه شخصی پا به سن گذاشت، شام خوردن را ترک نکند . زیرا خوردن شام باعث خواب آرام و خوشبو شدن دهان می گردد

«امام رضا علیه السلام : زیاد خوردن گوشت حیوانات وحشی و گوشت گاو، باعث کم شدن عقل، زیاد شدن حیرت فهم و نارسا بودن ذهن و کثرت فراموشی می شود و زیاد خوردن تخم مرغ، باعث طحال و باد معده می شود

«احمد بن هارون می گوید: خدمت امام رضا علیه السلام بودم . حضرت سفره طلبید . وقتی سفره آوردند، سبزی در آن نبود . امام به غلام فرمود:

مگر نمی دانی من بر سر سفره ای که سبزی نباشد، غذای خورم؟ سبزی بیاور!

غلام سبزی آورد و امام شروع به خوردن نمود

«امام رضا علیه السلام: هر که می خواهد مریض نشود، زیره را با ماست بخورد.»^۱

«امام رضا علیه السلام: اگر گرسنه انار بخورد، سیر می شود و اگر سیر انار بخورد، برایش گوارا می باشد

«یونس بن بکر می گوید: امام رضا علیه السلام به من فرمود: چرا رنگت زرد شده است؟

گفتم: کسالتی عارضم گشته است. فرمود: گوشت بخور! منم گوشت خوردم. پس از یک هفته، حضرت مرا به همان حال سابق دید. فرمود: مگر نگفتم گوشت بخور؟

عرضه داشتم. من از آن روزی که شما امر فرمودید، چیزی جز گوشت نخوردم! فرمود:

چگونه خوردی؟ گفتم: به صورت پخته! فرمود: کباب کن و بخور!

- منم چنین کردم. - بعد از یک هفته امام به دنبال من فرستاد. من خدمت آقا رفتم، در حالی که خون به صورتم دویده بود! حضرت وقتی مرا دید، فرمود:

خوب شدی.»^۲

«از یاسر و نادر، غلامان امام رضا علیه السلام نقل شده که: آن حضرت به خدام خود می فرمود: من اگر در وقت غذا خوردن هم بالای سر شما بایستم، تا از غذا فارغ نشده اید، بلند نشوید!

و بسیار اتفاق می افتاد که یکی از ما را می طلبید و چون به حضرت می گفتند: مشغول خوردن است! می فرمود:

او را رها کنید تا غذایش تمام شود

«عده‌ای به امام رضا علیه‌السلام گفتند که: مردم از اینکه می‌بینند شما لباس‌های خوب و گرانقیمت بر تن می‌کنید، ناراحتند!»

امام فرمود: یوسف پیامبر از نسل پیامبران بود در حالی که لباس دیا به تن می‌کرد و از پوشش زربفت استفاده می‌نمود و در مجالس آل فرعون می‌نشست و این‌ها به مقام او خدشه‌ای وارد نکرد. لباس گرانقیمت در صورتی مذموم است که خرج ضروری‌تری در پیش باشد و آنچه بر امام لازم است، عدالت در حکم و راستگویی در سخن می‌باشد. خداوند سبحان چیزهایی را حلال نموده که کم و زیاد نمی‌شوند و چیزهایی را حرام نموده که آنها هم کم و زیاد نمی‌شوند!»^۱

«امام رضا علیه‌السلام: خواب، سلطان مغز است و قوام و دوام نیروهای بدن، بسته به خواب می‌باشد. هنگامی که انسان به خواب می‌رود، بهتر است ابتدا به پهلوی راست بخوابد و پس از چندی، از پهلوی راست به پهلوی چپ سپس باز به پهلوی راست برود. اما بامداد که از خواب برمی‌خیزد، بهتر است که از پهلوی چپ به راست غلطیده سپس برخیزد! بهتر است شب بعد از غذا، دو ساعت بیدار باشد. هنگامی که انسان به مستراح می‌رود، زیاد آنجا نماند که توقف زیاد در مستراح، باعث بیماری «داء الفیل» می‌شود.»

امام رضا علیه‌السلام: آدم سخاوتمند از غذای مردم می‌خورد تا مردم هم از غذای او بخورند. ولی آدم بخیل از غذای مردم نمی‌خورد تا از غذای او نخورند!»

وامام رضا ع فرمود: سزاوار است مرد در مخارج اهل و عیالش توسعه دهد تا منتظر مرگش نباشند

امام رضا علیه السلام : از سفره عروسی بوی بهشت استشمام می شود

پول و ثروت طبق نظر امام رضا علیه السلام بایکی از اسباب زیر جمع می شود: بخل شدید، آرزوی طولانی، حرص زیاد، قطع رابطه فامیلی، ترجیح دنیا بر آخرت

«امام رضا علیه السلام : زنا برای این حرام شده است که در آن فساد است . فسادهایی چون قتل انسان، از بین رفتن نسب ها، ترک تربیت کودکان، فساد در ارث و امثال این مفاسد
».

: امام رضا علیه السلام

.روز غدیر، روز لبخند است

المراقبات / ۲۵۷

: حضرت رضا سلام الله علیه

.عید غدیر، برترین عید خداوند است

الغدیر ۱/۲۸۶

حضرت امام رضا، علیه السلام، می فرمایند: «هر کس که در روز غدیر به دیدار مؤمنی برود خداوند هفتاد نور در قبرش داخل کند و قبرش را بگستراند، و هر روز هفتاد هزار فرشته به زیارت قبرش آید و به او مژده بهشت دهد

امام رضا(ع) هر کسی را که در روز غدیر به خانه‌شان می‌آمد برای شام، نگه می‌داشت و وقتی می‌خواست برود، به او هدایای متنوعی -از انگشتر تا پارچه تا هدایای مختلف می‌دادند.

راوی می‌گوید: ما نزد حضرت امام رضا (علیه السلام) بودیم و آن مجلس پر از جمعیت بود؟

صحبت از غدیر به میان آمد؛ اما بعضی از عامه ماجرای غدیر را انکار کردند؟

پس امام رضا (علیه السلام) فرمودند: پدرم از پدرش نقل کرد که فرمود؟

شهرت روز غدیر در آسمانها، از شهرت غدیر در زمین بیشتر است؟

امام رضا علیه السلام : هر موجودی که در پذیرش ولایت امیرالمومنین سبقت گرفت از طرف □

□ خداوند زینت یافت

□ □ □ از زمینها □ □ □

: الامام الرضا علیه السلام □

ثُمَّ عَرَضَهَا عَلَى الْأَرْضِينَ فَسَبَقَتْ مَكَّةَ فَزَيَّنَهَا بِالْكَعْبَةِ ثُمَّ سَبَقَتْ إِلَيْهَا الْمَدِينَةُ فَزَيَّنَهَا بِالْمُصْطَفَى □
مُحَمَّدٍ ص ثُمَّ سَبَقَتْ إِلَيْهَا الْكُوفَةُ فَزَيَّنَهَا بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

□ : امام رضا عليه السلام

□ سپس خداوند ولایت امیرالمومنین را به زمین عرضه کرد، زمین مکه از همه مکانها سبقت گرفت
و خداوند مکه را با کعبه زینت داد

□ سپس خاک مدینه سبقت گرفت ، و خداوند با حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم مدینه را
زینت داد

□ سپس خاک کوفه سبقت گرفت ، و خداوند با وجود مقدس امیرالمومنین علیه السلام کوفه را
زینت داد.

□ إقبال الأعمال، ج 1، ص 465

□ از کوهها و آبها □

: الامام الرضا عليه السلام □

عَرْضَهَا عَلَى الْجِبَالِ فَأَوَّلُ جَبَلٍ أَقْرَبَ بِذَلِكَ ثَلَاثَةَ أَجْبَلٍ [أَجْبَالٍ الْعَقِيقُ وَ جَبَلُ الْفَيْرُوزِ وَ جَبَلُ □
الْيَاقُوتِ فَصَارَتْ هَذِهِ الْجِبَالُ جِبَالَهُنَّ وَ أَفْضَلَ الْجَوَاهِرِ

سپس خداوند ولایت امیرالمومنین را به کوهها عرضه کرد ، در میان کوهها کوه عقیق و فیروزه و [?] . یاقوت از بقیه کوهها سبقت گرفتند ، خداوند هم آنها را جواهر با ارزش قرار داد

عَرَضَتْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ عَلَى الْمِيَاهِ فَمَا قَبِلَ مِنْهَا صَارَ عَذَابًا وَمَا أَنْكَرَ صَارَ مِلْحًا أَجَا [?]

سپس خداوند در روز غدیر ولایت را به آبها عرضه کرد ، آبهایی که ولایت را قبول کردند ، آب [?] شیرین و گوارا شدند و آبهایی که قبول نکردند شور و تلخ شدند

إقبال الأعمال ، ج 1، ص 465 [?]

امام رضا(ع) در روایتی می فرمایند که رزق خاصی برای بندگان تقسیم می شود که زمان آن بین طلوعین است. یعنی بین طلوع فجر و طلوع خورشید و خواب در این ساعات مکروه است زیرا انسان را از دریافت این رزق خاص محروم می کند.

امام رضا(ع) در این زمینه می فرمایند: خودت را عادت بده که ساعتی از شب را برخیزی و درباره آثار این کار می فرمایند: « نماز شب خواندن را بر خود لازم بدانید زیرا هر بنده مؤمنی که هشت رکعت نماز شب و دو رکعت نماز شفع و یک رکعت نماز وتر بخواند و در قنوت وتر 70 مرتبه استغفار کند، خداوند او را از عذاب قبر و از عذاب آتش نجات می دهد و عمرش را در دنیا طولانی می کند و در زندگی اقتصادی خداوند به او وسعت و گشایش می دهد و در هر خانه ای که در آن نماز شب خوانده شود، آن خانه برای مردم آسمان روشنایی می دهد همان طوریکه ستارگان آسمان برای مردم روی زمین روشنایی می بخشند

امام رضا (ع) همچنین فرمود: «حَسُّنَا نَوَافِلَكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّهَا هَدِيَّةٌ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ»؛ نمازهای نافله را زیبا ادا کنید و آگاه باشید که آنها هدیه‌ای به پیشگاه خدای بزرگ است

امام رضاع: برادر بزرگتر به منزله پدر است

امام رضا (ع) می‌فرماید: «و اجتهدوا ان يكون زمانك اربع ساعات: ساعه لله لمناجاته و ساعه لامر المعاش و ساعه لمعاشره الاخوان الثقات والذين يعرفونكم و يخلصون لكم في الباطن و ساعه تخلون فيها للذاتكم و بهذه الساعه تقدرون على الثلاث الساعات» [50]: کوشش کنید اوقات روز شما چهار ساعت باشد: ساعتی برای عبادت و خلوت با خدا، ساعتی برای تامین معاش، ساعتی برای معاشرت با برادران مورد اعتماد و کسانی که شما را به عیب‌هایتان واقف می‌سازند و در باطن به شما خلوص و صفا دارند و ساعتی را هم به تفریحات و لذائذ خود اختصاص دهید و از مسرت و شادی ساعات تفریح، نیروی انجام وظائف وقت‌های دیگر را تامین کنید

و امام رضا علیه السلام فرمود: «لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَأْمَنْ جَارُهُ بِوَأَيْقَهُ؛ از ما نیست کسی که همسایه اش از شر او در امان نباشد

امام رضا (علیهم السلام): فلسفه حرمت نگاه حرام به زنان را چنین بیان می‌کنند: «این کار، مردان را تهییج و در اثر آن به فساد روی می‌آورند

امام رضا علیه السلام می‌فرماید

خداوند به دلایل زیادی اولی الامر (امامان) را نصب فرمود و به اطاعت آنها فرمان داد. یکی از آن دلایل اینست که چون بناست مردم از حدود الهی تجاوز نکنند چرا که باعث فساد امور آنها می‌شود پس باید خداوند کسی را بر آنها بگمارد تا آنها را در محدوده احکام الهی نگه دارد و اجازه تجاوز از آن حدود را به آنها ندهد و اگر چنین شخصی در رأس امور جامعه نباشد هیچکس از لذت و منفعت خود حتی آنجا که به فساد دیگران می‌انجامد دست برنخواهد داشت!... دلیل دیگر قرار دادن امام از

سوی خدا این است که هیچ قوم و ملتی نیست مگر آنکه بقای خود نیاز به رئیس و رهبر دارند و معلوم است که اهل اسلام نیز برای بقای خود و مبارزه با دشمنان خود و منع ظالمین از ظلم و تقسیم عادلانه اموال بین خود و... نیاز به رهبر و رئیسی دارند و حکمت خداوند اجازه نمی دهد که اهل اسلام را از چنین نیازی محروم کند و امامی برای آنها قرار ندهد.... بحار ج 23 ص 32 ح 52

66

می فرمایند حضرت امام رضا (ع) نیز در مورد اهمیت تغذیه و تأثیر نحوه آن بر سلامت بدن کردی و آبیاری نمودی، البته آب همانا بدن مانند زمین بستر پاک و طاهر است. وقتی آن زمین را آباد تباه کند و نه کمتر که زمین تشنه بماند. مسلماً آن به آن میزان که نیاز دارد نه بیش تر که آن زمین را می شود و محصول آن خوب و پاکیزه می گردد، اما اگر از عمران زمین آباد می ماند و زراعت آن زیاد ورزیدی آن زمین فاسد می گردد و علف و گیاهی در آن نمی روید. پس و آبادانی آن زمین غفلت زمین است که باید در غذا دادن و آب دادن به آن تدبیر نمود. وقتی بدن را با غذا و بدن هم مانند این به خوبی آشامیدنی های گوارا تغذیه و مراقبت کردی، سالم می ماند و همه اعضای آن وظایف خود را انجام می دهند. (طب الامام رضا (ع) 3/ و بحار الانوار، 62/ 310)

«امام رضا (ع): اگر مؤمنی به خواستگاری دختری برود و پانصد درهم جهت مهر پیشنهاد کند ولی آنان بیشتر بخواهند و این مقدار را نپذیرفته به او دختر ندهند، بر او ستم کرده و خداوند پدر آن خانواده را از حورالعین محروم می کند»

«امام رضا (ع): اگر دختر به شرابخوار بدهید، گویا او را به زنا واداشته اید!»

امام رضاع: حق مادر لازم ترین و واجب ترین حق است زیرا مادر تورا حمل کرد طوری که هیچکس این چنین نکرد. و با با همه وجود از این باری که در دل او بود نگه داری کرد درحالی که سختی زیادی کشید که کسی نمی تواند اینگونه تحمل کند. و راضی بود که تورا سیر کند و خود گرسنه باشد. تورا سیراب کند و خود تشنه باشد خود بی لباس و تو

پوشیده باشی. پس باید تشکرو نیکی به مادر از اینها به همان اندازه باشد. اگر چه نمی توانید کمترین جبران را بکنی مگر به عون الهی.

[22].

امام رضا(ع) پیرامون درجات تواضع چنین فرموده است

تواضع درجاتی دارد، از آن جمله، انسان قدر خویش را بشناسد و با دلی سالم در جایگاه خود نشیند، دوست « نداشته باشد به سوی کسی رود، مگر چنان که به سویی آیند (با مردم چنان که دوست دارد با او رفتار شود رفتار کند) اگر بدی ببیند، آن را با نیکی بپوشاند، فرو خورنده خشم و درگذرنده از (لغزش) مردم باشد و خداوند نیکوکاران را دوست دارد

شخصی از اهل بلخ روایت می کند که «با امام رضا(ع) در سفر خراسان همراه بودم روزی سفره حاضر کردند، پس حضرت همه ملازمان خود از خادمان و غلامان سیاه را بر سفره جمع کردند، من عرض کردم: فدای تو شوم اگر سفره جدائی از برای ایشان قرار دهی بهتر است. فرمود: ساکت باش، به درستی که خدای همه یکی و دین همه یکی و پدر و مادر همه یکی است و جزای هر کس را به قدر عمل او می دهند

امام رضا علیه السلام : هر کس با مسلمانی فقیر رو به رو شود و به او سلامی متفاوت با سلامی کند که به ثروتمند می کند، روز قیامت خداوند عز و جل را دیدار کند در حالی که خدا از او در خشم است

در یکی از نشستهای مأمون با امام رضا (ع)، مأمون از آن حضرت پرسید: ای فرزند پیامبر خدا، آیا این سخن شما نیست که پیامبران معصومند؟ حضرت فرمودند: آری. مأمون عرض کرد: معنای قول خدای متعال در آیه «وَ عَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى» آدم پروردگارش را نافرمانی کرد پس بی بهره شد چیست؟

پس امام رضا (ع) آیه را این گونه تفسیر فرمودند که خداوند آدم و حوا را تنها از نزدیک شدن به درخت مورد نظر نهی فرموده و از خوردن میوه آن درخت و آنچه از جنس آن باشد، منع نفرموده بود و آدم و حوا در خودداری از نزدیک شدن به آن درخت، امر الهی را امتثال کردند، لیکن شیطان حقیقت را بر آنها مشتبه ساخت و از آنها خواست که از میوه درخت دیگری از جنس درخت مورد نهی بود تناول کنند و برای آنها سوگند خورد که خداوند آنان را از خوردن هر میوه ای که با ثمره آن درخت همجنس باشد، نهی فرموده است و او خیرخواه آنهاست، آدم و حوا به سوگند او اطمینان کردند و از میوه درخت دیگری که با آن همجنس بود خوردند و این عمل پیش از آن بود که آدم به پیامبری برگزیده شود و به دنیا هیوط کند و آنچه را مرتکب شده بود، گناه کبیره ای نبود که به سبب آن مستوجب آتش دوزخ شود، بلکه از گناهان صغیره ای بود، که برای پیامبران، پیش از بعثت آنان جایز و بخشوده است و هنگامی که آدم را خداوند به پیامبری برگزید معصوم بود و روا نبود که هیچ گونه گناهی چه صغیره و چه کبیره از او سر زند، چنان که خداوند عزوجل در این باره فرموده است: وَ عَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ قَتَابَ عَلَيْهِ وَ هَدَى؛ آدم پروردگارش را نافرمانی کرد، پس بی بهره شد، سپس خداوند توبه او را پذیرفت و هدایتش فرمود و او را به پیامبری برگزید.

ابراهیم خلیل یکتا پرست بود

پس از اینکه مأمون پاسخی متقن از امام رضا (ع) شنید در پرسش دیگر از آن حضرت درباره ابراهیم خلیل و عبور او از مرحله شک پرسید، چنان که ظاهر قرآن در جایی که از ابراهیم (ع) سخن می گوید اشاره می کند که پس از آن حق بر او آشکار شد و بدان ایمان آورد. می فرماید: فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ، فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسُ بَارِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ، إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَ مَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ؛ چون شب فرا رسید، ستاره درخشانی را دید گفت این پروردگار من است و چون غروب کرد و ناپدید شد گفت من غروب کنندگان را دوست نمی دارم و هنگامی که ماه تابان را دید گفت این پروردگار من است و چون غروب کرد و ناپدید شد گفت (این نیز پروردگار من نیست) و اگر خداوند مرا رهنمون نشود همانا از گروه گمراهان خواهم بود، پس از آن خورشید فروزان را دید گفت این پروردگار من است، این بزرگتر است و چون غروب کرد گفت ای قوم از آنچه شما آن را، شریک خدا قرار می دهید من بیزارم، من خالصانه روی به سوی خدایی آوردم که آسمانها و زمین را آفریده و من از مشرکان نیستم.

امام رضا (ع) پاسخ داد: ابراهیم (ع) در وادی شک به خدا گام نهاده است و خلاصه داستان این است که او در زمانی می‌زیسته که سه گونه پرستش وجود داشته است و پرستش زهره، پرستش ماه و پرستش خورشید، گرایش مرحله به مرحله ابراهیم (ع) به این مذاهب، پیش از آن که ایمان خود را به خداوند آشکار کند، به طور ظاهری و برای کسب آگاهی و رد و انکار آنها بوده تا از این طریق فساد عقیده هر کدام را برای دیگری آشکار سازد، نه این که در هر مرحله اعتقاد آنها را پذیرفته و به آن مذهب ایمان واقعی پیدا کرده باشد، بلکه او می‌خواسته است از طریق استدلال عینی با روحی که سرشار از ایمان به خدا بوده، فساد آنچه را که مردم زمانش به صورت دین و عقیده بدان پای‌بند بودند، به آنها ثابت کند و مدلل سازد که زهره و ماه و خورشید و امثال اینها که در معرض دگرگونی و تغییر و دستخوش طلوع و افولند شایستگی پرستش را ندارند، زیرا اینها صفات مخلوقات است.

سپس امام رضا (ع) به سخن خود این‌گونه ادامه دادند که این رفتار و گفتار ابراهیم خلیل به دلیل قول خداوند متعال در قرآن مجید که «وَ تِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ؛ اینها دلائل ما بود که به ابراهیم در برابر قومش دادیم» به الهام پروردگار متعال بوده است، بنابراین آنچه از او وقوع یافته است، صرف استدلال بر گفتار خویش درباره بطلان عبادات آنها و پرستش خدایانی جز خداوند یگانه می‌باشد و این روش استدلال، از شیوه‌های جالب قرآن در زمینه دعوت به ایمان است.

نسبت نومی‌دی به پیامبران کذب است!

در ادامه مأمون از امام رضا (ع) درباره قول خداوند متعال که می‌فرماید: حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَرَ الرُّسُلُ وَ ظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا؛ تا این که پیامبران (از ایمان آوردن مردم خود) نومی‌د شدند (و مردم) گمان کردند به آنها دروغ گفته شده است که در این هنگام یاری ما به آنها رسید. پرسد: شبهه‌ای که در برابر این آیه وجود دارد، نسبت یأس به پیامبران است، که پس از آن که خداوند به آنها وعده یاری و پیروزی داده از نرسیدن آن دچار نومی‌دی شده‌اند، در حالی که مایوس شدن از خدا کفر است چنان که فرموده است: وَ لَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَاسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ

به راستی چگونه ممکن است بر قلب رسول یا نبی یأس و نومی‌دی از خدا دست دهد، در حالی که به مقتضای آیه شریفه‌ای که ذکر شد این گناه جز از دل کافر برنمی‌خیزد و چه گناهی بزرگتر از کفر به خداست؟ و ظاهراً زمان یأس طبق صریح آیه پس از بعثت آنان به پیامبری و نزول وحی به آنها بوده است.

پس امام رضا (ع) در پاسخ به مأمون بیان داشتند: یأس در آیه شریفه به نصر پروردگار که به پیامبران وعده داده شده متعلق نیست بلکه مربوط به نومی‌دی از ایمان آوردن مردم است و آنها فرستادگان خدا به سوی مردمند، تا این که آنها را دعوت کنند که به خدا ایمان آورند و از پرستش خدایانی جز خدای یگانه و کفر و نافرمانی او بازگردند، بنابراین تفسیر آیه چنین است: پس از آن که پیامبران از ایمان آوردن قوم خود، نومی‌د شدند و قوم پنداشتند به پیامبران دروغ گفته شده است یاری ما به آنان فرا رسید. با این بیان امام رضا (ع) شبهه‌ای که از ظاهر آیه به نظر می‌رسید برطرف شد.

از این رو حضرت رضا (ع) با چنین تفسیرات متقن از آیات کریمه قرآن، که گاهی موجب توهم ظهور آیه در مضمونی است که درست عکس مفاد حقیقی آن است، غبار شک و شبهه را که احیاناً موضوع عصمت پیامبران را نیز مشوش ساخته برطرف می‌فرماید و باید دانست که بیانات امام رضا (ع) صرف توجیه و تأویل نیست، بلکه حقایقی است که جز به آنها نمی‌توان ملتزم بود.

منابع:

قرآن کریم، سوره طه: آیه 121، سوره انعام: آیه 76-79؛ سوره یوسف: آیه 110-1

فضل الله مجدجواد، تحلیلی از زندگانی امام رضا (ع): 238-240-2

وسائل الشیعه، ج 2 ص 82 و 83

- امام رضا (ع) می‌فرمایند: خطبه به این دلیل در روز جمعه تشریع شده است که نماز جمعه، یک برنامه عمومی است. خداوند به امیر مسلمین امکان می‌دهد مردم را موعظه کرده و به اطاعت خدا ترغیب کند، از معصیت الهی ترسانده و ان‌ها را به مصاحت دین و دنیایشان آگاه ساخته و اخبار و حوادث مهمی که از نقاط مختلف به او می‌رسد و برای سرنوشت آنها مؤثر است، به اطلاعشان برساند. دو خطبه قرار داده شد، تا در یکی حمد و تقدیس الهی باشد و در دیگری نیازها، هشدارها و دعا‌ها و اوامر و دستوراتی را که با صلاح و فساد جامعه اسلامی، در ارتباط است، به آنها اعلام نماید. (وسائل الشیعه، ج 7 ص 344)

حکمت نماز جماعت

عن الرضا علیه السلام قال

امام رضا ع علت وجوب نماز را فرمودند این است که اسلام و توحید و بندگی و اخلاص به خداوند متعال در معرض دید جماعت نماز^۱ علت تشریع عموم و ظاهر

و مشهور در میان مردم باشد

وسائل الشیعه/ج ۵/ص ۳۷۲»

صد سخن از امام رضا علیه السلام

...

سه ویژگی برجسته مؤمن -

لا يَكُونُ الْمُؤْمِنُ مُؤْمِنًا حَتَّى تَكُونَ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: 1- سُنَّةٌ مِنْ رَبِّهِ. 2- سُنَّةٌ مِنْ نَبِيِّهِ. 3- سُنَّةٌ مِنْ وَلِيِّهِ. فَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ رَبِّهِ فَكِتْمَانُ بَيْرِهِ. وَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ نَبِيِّهِ فَمُدَارَةُ النَّاسِ. وَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ وَلِيِّهِ فَالصَّبْرُ فِي الْبِأْسَاءِ وَالضَّرَائِ

مؤمن، مؤمن واقعی نیست، مگر آن که سه خصلت در او باشد: سنتی از پروردگارش و سنتی از پیامبرش و سنتی از امامش. اما سنت پروردگارش، پوشاندن راز خود است، اما سنت پیغمبرش، مدارا و نرم رفتاری با مردم است، اما سنت امامش، صبر کردن در زمان تنگدستی و پریشان حالی است.

پاداش نیکی پنهانی و سزای افشا کننده بدی -2

«الْمُسْتَتِرُ بِالْحَسَنَةِ يَغْدِلُ سَبْعِينَ حَسَنَةً، وَ الْمُدِيعُ بِالسَّيِّئَةِ مَخْذُولٌ، وَالْمُسْتَتِرُ بِالسَّيِّئَةِ مَغْفُورٌ لَهُ»

پنهان کننده کار نیک [پاداشش] برابر هفتاد حسنه است، و آشکار کننده کار بد سرافکنده است، و پنهان کننده کار بد آمرزیده است.

نظافت -3

« مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ النَّظْفُ »

از اخلاق پیامبران، نضافت و پاکیزگی است

امین و امینما -4

«لَمْ يَخُنْكَ الْآمِينُ وَلَكِنْ انْتَمَنَتِ الْخَائِنُ»

امین به تو خیانت نکرده [و نمکند] و لیکن [تو] خائن را امین تصوّر نموده ای

مقام برادر بزرگتر -5

«أَلَا خُ الْأَكْبَرُ بِمَنْزِلَةِ الْأَبِ»

برادر بزرگتر به منزله پدر است

دوست و دشمن هر کس -6

«صَدِيقُ كُلِّ امْرِءٍ عَقْلُهُ وَ عَدُوُّهُ جَهْلُهُ»

دوست هر کس عقل او، و دشمنش جهل اوست

نام بردن با احترام -7

« إِذَا ذُكِرَتِ الرُّجُلُ وَهُوَ حَاضِرٌ فَكَنِّهِ، وَإِذَا كَانَ غَائِبًا فَسَمِّهِ »

چون شخص حاضری را نام بری [برای احترام] کنیه او را بگو و اگر غائب باشد نامش را بگو.

بدی قیل و قال -8

« إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْقِيلَ وَالْقَالَ وَ إِضَاعَةَ الْمَالِ وَ كَثْرَةَ السُّؤَالِ »

به درستی که خداوند، داد و فریاد و تلف کردن مال و پُرخواشی را دشمن مبدارد.

ویژگیهای دهگانه عاقل -9

لا يَتِمُّ عَقْلُ امْرِءٍ مُسْلِمٍ حَتَّى تَكُونَ فِيهِ عَشْرُ خِصَالٍ: الْخَيْرُ مِنْهُ مَأْمُونٌ. وَالشَّرُّ مِنْهُ مَأْمُونٌ. يَسْتَكْثِرُ قَلِيلَ الْخَيْرِ مِنْ غَيْرِهِ، وَ يَسْتَقِلُّ كَثِيرَ الْخَيْرِ مِنْ نَفْسِهِ. لَا يَسْأَلُ مَنْ طَلَبَ الْحَوَائِجَ إِلَيْهِ، وَ لَا يَمَلُّ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ طَوْلَ دَهْرِهِ. الْفَقْرُ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْغِنَى. وَ الدُّلُّ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْعِزِّ فِي عَدُوِّهِ. وَ الْخُمُولُ أَشْهَى إِلَيْهِ مِنَ الشُّهْرَةِ. ثُمَّ قَالَ (عليه السلام): الْعَاشِرَةُ وَ مَا الْعَاشِرَةُ؟ قِيلَ لَهُ: مَا هِيَ؟ قَالَ (عليه السلام): « لَا يَرَى أَحَدًا إِلَّا قَالَ: هُوَ خَيْرٌ مِنِّي وَ أَتَقَى

عقل شخص مسلمان تمام نیست، مگر این که ده خصلت را دارا باشد: 1- از او امید خیر باشد. 2- از بدی او در امان باشند. 3- خیر اندك دیگری را بسیار شمارد. 4- خیر بسیار خود را اندك شمارد. 5- هر چه حاجت از او خواهند دلتنگ نشود. 6- در عمر خود از دانش طلبی خسته نشود. 7- فقر در راه خدایش از توانگری محبوبتر باشد. 8- خواری در راه خدایش از عزت با دشمنش محبوبتر باشد. 9- گمنامی را از پرنامی خواهانتر باشد. 10- سپس فرمود: دهمی چیست و چیست دهمی؟ به او گفته شد: چیست؟ فرمود: احدی را ننگرد جز این که بگوید او از من بهتر و پرهیزکارتر است.

بیشتر بخوانید: زندگینامه امام رضا (ع)

نشانه سِفله -10

«سُئِلَ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَام) عَنِ السِّفْلَةِ فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلَام): مَنْ كَانَ لَهُ شَيْءٌ يُلْهِيه عَنِ اللَّهِ»

از امام رضا (علیه السلام) سؤال شد: سِفله کیست؟ فرمود: آن که چیزی دارد که از [یاد] خدا بازش دارد

ایمان، تقوا و یقین -11

«إِنَّ الْإِيمَانَ أَفْضَلُ مِنَ الْإِسْلَامِ بِدَرَجَةٍ، وَ النَّقْوَى أَفْضَلُ مِنَ الْإِيمَانِ بِدَرَجَةٍ وَ لَمْ يُعْطَ بَنُو آدَمَ أَفْضَلَ مِنَ الْيَقِينِ»

ایمان يك درجه بالاتر از اسلام است، و تقوا يك درجه بالاتر از ایمان است و به فرزند آدم چیزی بالاتر از یقین داده نشده است

میهمانی ازدواج -12

«مِنَ السُّنَّةِ إِطْعَامُ الطَّعَامِ عِنْدَ التَّرْوِيجِ»

اطعام و میهمانی کردن برای ازدواج از سنت است

صله رحم با کمترین چیز -13

« صِلْ رَحِمَكَ وَ لَوْ بِشَرْبَةِ مِنْ مَاءٍ، وَ أَفْضَلُ مَا تُوصِلُ بِهِ الرَّحِمَ كَفُّ الْأَذَى عَنْهُ »

پیوند خویشاوندی را برقرار کنید گرچه با جرعه آبی باشد، و بهترین پیوند خویشاوندی، خودداری از آزار خویشاوندان است

سلاح پیامبران -14

عَنِ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَام) أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ لِأَصْحَابِهِ: عَلَيْكُمْ بِسِلَاحِ الْأَنْبِيَاءِ، فَقِيلَ: وَ مَا سِلَاحُهَا «

...

«. لِأَنْبِيَاءٍ؟ قَالَ: الدُّعَاءُ

حضرت رضا (علیه السلام) همیشه به اصحاب خود مفرمود: بر شما باد به اسلحه پیامبران، گفته شد: اسلحه پیامبران چیست؟ فرمود: دعا.

نشانه های فهم -15

« إِنَّ مِنْ عِلَامَاتِ الْفَقْهِ: الْجُلْمُ وَ الْعِلْمُ، وَ الصَّمْتُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ إِنَّ الصَّمْتَ يَكْسِبُ الْمَحَبَّةَ، إِنَّهُ دَلِيلٌ عَلَى كُلِّ خَيْرٍ »

از نشانه های دین فهمی، حلم و علم است، و خاموشی دری از درهای حکمت است. خاموشی و سکوت، دوست‌آور و راهنمای هر کار خیری است.

گوشه گیری و سکوت -16

«يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ تَكُونُ الْعَافِيَةُ فِيهِ عَشْرَةَ أَجْزَاءٍ: تِسْعَةٌ مِنْهَا فِي إِعْتَزَالِ النَّاسِ وَ وَاحِدٌ فِي الصَّمْتِ»

زمانی بر مردم خواهد آمد که در آن عافیت ده جزء است که نه جزء آن در کناره گیری از مردم و يك جزء آن در خاموشی است

حقیقت توکل -17

«سُئِلَ الرَّضَا (عليه السلام): عَنْ حَدِّ التَّوَكُّلِ؟ فَقَالَ (عليه السلام): أَنْ لَا تَخَافَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ»

از امام رضا(علیه السلام) از حقیقت توکل سؤال شد

فرمود: این که جز خدا از کسی نترسی

بدترین مردم -18

«إِنَّ شَرَّ النَّاسِ مَنْ مَنَعَ رِفْدَهُ وَ أَكَلَ وَحْدَهُ وَ جَلَدَ عَبْدَهُ»

به راستی که بدترین مردم کسی است که یارباش را [از مردم] باز دارد و تنها بخورد و زیردستش را بزند

زامداران را وفایی نیست -19

«لَيْسَ لِبَخِيلٍ رَاحَةٌ، وَ لَا لِحَسُودٍ لَذَّةٌ، وَ لَا لِمُلُوكٍ وَفَاءٌ وَ لَا لِكُذُوبٍ مُرُوءَةٌ»

بخیل را آسایشی نیست و حسود را خوشی و لذتی نیست و زمامدار را وفایی نیست و دروغگو را مرّوت و مردانگی نیست

دست بوسی نه -20

« لَا يُقْبَلُ الرَّجُلُ يَدَ الرَّجُلِ، فَإِنْ قُبِلَتْ يَدُهُ كَالصَّلَاةِ لَهُ ».

کسی دست کسی را نمیبوسد، زیرا بوسیدن دست او مانند نماز خواندن برای اوست

حُسن ظنّ به خدا -21

أَحْسِنِ الظَّنَّ بِاللَّهِ، فَإِنَّ مَنْ حَسَنَ ظَنَّهُ بِاللَّهِ كَانَ عِنْدَ ظَنِّهِ وَ مَنْ رَضِيَ بِالْقَلِيلِ مِنَ الرِّزْقِ قُبِلَ مِنْهُ الْيُسْرُ مِنَ الْعَمَلِ. وَ مَنْ رَضِيَ بِالْيُسْرِ «
« مِنْ الْحَلَالِ خَفَّتْ مُؤْنَتُهُ وَ نُعِمَ أَهْلُهُ وَ بَصَرَهُ اللَّهُ دَارَ الدُّنْيَا وَ دَوَاءَهَا وَ أَخْرَجَهُ مِنْهَا سَالِمًا إِلَى دَارِ السَّلَامِ

به خداوند خوشبین باش، زیرا هر که به خدا خوشبین باشد، خدا با گمان خوش او همراه است، و هر که به رزق و روزی اندک خشنود باشد، خداوند به کردار اندک او خشنود باشد، و هر که به اندک از روزی حلال خشنود باشد، بارش سبک و خانواده اش در نعمت باشد و خداوند او را به درد دنیا و دوايش بينا سازد و او را از دنيا به سلامت به دارالسلام بهشت رساند

بیشتر بخوانید: این ختم را هدیه به امام رضا(ع) کنید تا حاجت بگیرد

ارکان ایمان -22

« أَلَا يُؤْمِنُ أَرْبَعَةُ أَرْكَانٍ: التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ، وَ الرِّضَا بِقَضَاءِ اللَّهِ وَ التَّسْلِيمُ لِأَمْرِ اللَّهِ، وَ التَّقْوِيضُ إِلَى اللَّهِ ».

ایمان چهار رکن دارد: 1- توکل بر خدا 2- رضا به قضای خدا 3- تسلیم به امر خدا 4- وا گذاشتن کار به خدا

بهترین بندگان خدا -23

سُئِلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ خَيْرِ الْعِبَادِ؟ فَقَالَ (عليه السلام): الَّذِينَ إِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبْشَرُوا، وَإِذَا أَسَاءُوا اسْتَغْفَرُوا وَإِذَا أُعْطُوا شَكَرُوا، وَإِذَا «
أُبْتُلُوا صَبَرُوا، وَإِذَا غَضِبُوا عَفَوْ

از امام رضا(علیه السلام) درباره بهترین بندگان سوال شد

فرمود: آنان که هر گاه نیکی کنند خوشحال شوند، و هرگاه بدی کنند آمرزش خواهند، و هرگاه عطا شوند شکر گزارند و هرگاه بلا
بینند صبر کنند، و هرگاه خشم کنند درگذرند

تحقیر فقیر -24

« مَنْ لَقِيَ فَقِيرًا مُسْلِمًا فَسَلَّمَ عَلَيْهِ خِلَافَ سَلَامِهِ عَلَى الْاَغْنِيَاءِ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَ هُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ »

کسی که فقیر مسلمانی را ملاقات نماید و بر خلاف سلام کردنش بر اغنیا بر او سلام کند، در روز قیامت در حالی خدا را ملاقات
نماید که بر او خشمگین باشد

عیش دنیا -25

« سُئِلَ الْإِمَامُ الرَّضَا (عليه السلام): عَنْ عَيْشِ الدُّنْيَا؟ فَقَالَ: سِعَةُ الْمَنْزِلِ وَ كَثْرَةُ الْمُحِبِّينَ »

از حضرت امام رضا(علیه السلام) درباره خوشی دنیا سؤال شد. فرمود: وسعت منزل و زیادی دوستان

آثار زیانبار حاکمان ظالم -26

« إِذَا كَذَبَ الْوَلَاءُ حُبِسَ الْمَطَرُ، وَ إِذَا جَارَ السُّلْطَانُ هَانَتِ الدُّوْلَةُ، وَ إِذَا حُبِسَتِ الزَّكَاةُ مَاتَتِ الْمَوَاشِي ».

زمانی که حاکمان دروغ بگویند باران نیارد، و چون زمامدار ستم ورزد، دولت، خوار گردد. و اگر زکات اموال داده نشود چهارپایان از بین روند.

رفع اندوه از مؤمن -27

« مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُؤْمِنٍ فَرَّجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ».

هر کس اندوه و

...

مشکلی را از مؤمنی برطرف نماید، خداوند در روز قیامت اندوه را از قلبش برطرف سازد.

بهترین اعمال بعد از واجبات -28

« لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ الْأَعْمَالِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بَعْدَ الْفَرَائِضِ أَفْضَلَ مِنْ إِدْخَالِ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ ».

بعد از انجام واجبات، کاری بهتر از ایجاد خوشحالی برای مؤمن، نزد خداوند بزرگ نیست.

سه چیز وابسته به سه چیز -29

ثَلَاثَةٌ مُوَكَّلٌ بِهَا ثَلَاثَةٌ: تَحَامُلُ الْإِيَّامِ عَلَى دَوَى الْأُنُوتِ الْكَامِلَةِ وَإِسْتِیْلَاءُ الْجُرْمَانِ عَلَى الْمُتَقَدِّمِ فِي صَنْعَتِهِ، وَ مُعَادَاةُ الْعَوَامِ عَلَى أَهْلِ «
الْمَعْرِفَةِ».

سه چیز وابسته به سه چیز است: 1- سختی روزگار بر کسی که ابزار کافی دارد، 2- محرومیت زیاد برای کسی که در صنعت عقب مانده باشد، 3- و دشمنی مردم عوام با اهل معرفت

میانه روی و احسان -30

«عَلَيْكُمْ بِالْقَصْدِ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ، وَ الْبِرِّ مِنَ الْقَلِيلِ وَ الْكَثِيرِ فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَغْضَبُ شِقَّةَ التَّمَرَةِ حَتَّى يَأْتِيَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَجَبَلٍ أُخَذَ

بر شما باد به میانه روی در فقر و ثروت، و نیکی کردن چه کم و چه زیاد، زیرا خداوند متعال در روز قیامت يك نصفه خرما را چنان بزرگ نماید که مانند کوه احد باشد

دیدار و اظهار دوستی با هم -31

«تَزَاوَرُوا تَحَابُّوا وَ تَصَافَحُوا وَ لَا تَحَاشَمُوا»

به دیدن یکدیگر روید تا یکدیگر را دوست داشته باشید و دست یکدیگر را بفشارید و به هم خشم نگیرید

راز پوشی در کارها -32

عَلَيْكُمْ فِي أُمُورِكُمْ بِالْإِيمَانِ فِي أُمُورِ الدِّينِ وَالدُّنْيَا فَإِنَّهُ رُوِيَ « أَنَّ الْإِذَاعَةَ كُفْرٌ » وَ رُوِيَ « الْمَذِيغُ وَالْقَاتِلُ شَرِيكَانِ » وَ رُوِيَ « مَا »
.: « تَكْتُمُهُ مِنْ عَدُوِّكَ فَلَا يَقِفْ عَلَيْهِ وَلِيُكَ »

بر شما باد به رازپوشی در کارهاتان در امور دین و دنیا. روایت شده که « افشاگری کفر است » و روایت شده « کسی که افشای
». « آسرار میکند با قاتل شریک است » و روایت شده که « هر چه از دشمن پنهان میداری، دوست توهم بر آن آگاهی نیابد

پیمان شکنی و حيله گری -33

. « لَا يَغْدُمُ الْمَرْءُ دَائِرَةَ السُّوءِ مَعَ نَكْثِ الصَّفَقَةِ، وَ لَا يَغْدُمُ تَعْجِيلُ الْعُقُوبَةِ مَعَ إِزْءَاءِ الْبَغْيِ »

آدمی نمیتواند از گردابهای گرفتاری با پیمان شکنی رهایی یابد، و از چنگال عقوبت رهایی ندارد کسی که با حيله به ستمگری می
پردازد.

بیشتر بخوانید: عکسهای قدیمی و تاریخیچه حرم امام رضا (ع)

برخورد مناسب با چهار گروه -34

. « إِصْحَابُ السُّلْطَانِ بِالْحَذَرِ، وَ الصَّدِيقُ بِالتَّوَضُّعِ، وَ الْعَدُوُّ بِالتَّحَرُّزِ وَ الْعَامَّةُ بِالْبُشْرِ »

با سلطان و زمامدار با ترس و احتیاط همراهی کن، و با دوست با تواضع و با دشمن با احتیاط، و با مردم با روی خوش

رضایت به رزق اندک -35

« مَنْ رَضِيَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بِالْقَلِيلِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللَّهُ مِنْهُ بِالْقَلِيلِ مِنَ الْعَمَلِ ».

هر کس به رزق و روزی کم از خدا راضی باشد، خداوند از عمل کم او راضی باشد.

عقل و ادب -36

« أَلْعَقْلُ جِبَاءٌ مِنَ اللَّهِ، وَ الْأَدَبُ كُلْفَةٌ فَمَنْ تَكَلَّفَ الْأَدَبَ قَدَرَ عَلَيْهِ، وَ مَنْ تَكَلَّفَ الْعَقْلَ لَمْ يَزِدْ بِذَلِكَ إِلَّا جَهْلًا ».

عقل، عطیه و بخششی است از جانب خدا، و ادب داشتن، تحمل يك مشقت است، و هر کس با زحمت ادب را نگهدارد، قادر بر آن نمیشود، اما هر که به زحمت بخواهد عقل را به دست آورد جز بر جهل او افزوده نمیشود.

پاداش تلاشگر -37

« إِنَّ الَّذِي يَطْلُبُ مِنْ فَضْلِ يَكْفُ بِهِ عِيَالَهُ أَعْظَمُ أَجْرًا مِنَ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ».

به راستی کسی که در پی افزایش رزق و روزی است تا با آن خانواده خود را اداره کند، پاداشش از مجاهد در راه خدا بیشتر است.

به پنج کس امید نداشته باش -38

حَمْسٌ مَنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِ فَلَا تَرْجُوهُ لِشَيْءٍ مِنَ الدُّنْيَا وَ الْأَجْرَةِ: مَنْ لَمْ تَعْرِفِ الْوَثَاقَةَ فِي أَرْوَمَتِهِ، وَ الْكَرَمَ فِي طِبَاعِهِ، وَ الرُّصَانَةَ فِي خَلْقِهِ، « وَ النَّبْلَ فِي نَفْسِهِ، وَ الْخَافَةَ لِرَبِّهِ.

پنج چیز است که در هر کس نباشد امید چیزی از دنیا و آخرت به او نداشته باش: 1- کسی که در نهادش اعتماد نبینی، 2- و کسی که در سرشتش کرم نیابی، 3- و کسی که در آفرینشش استواری نبینی، 4- و کسی که در نفسش نجابت نیابی، 5- و کسی که از خدایش ترسناک نباشد.

پیروزی عفو و گذشت -39

« مَا التَّقَتُ فِتْنَانِ قَطُّ إِلَّا نُصِرَ أَعْظَمُهُمَا عَفْوٌ ».

هرگز دو گروه با هم روبه رو نمیشوند، مگر این که نصرت و پیروزی با گروهی است که عفو و بخشش بیشتری داشته باشد.

عمل صالح و دوستی آل محمد -40

لَا تَدْعُوا الْعَمَلَ الصَّالِحَ وَ الْإِجْتِهَادَ فِي الْعِبَادَةِ إِتْكَالاً عَلَى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ (عل «

...

« بِهِم السَّلام) وَ لَا تَدْعُوا حُبَّ آلِ مُحَمَّدٍ (عليهم السَّلام) لِأَمْرِ هُمْ إِتْكَالاً عَلَى الْعِبَادَةِ فَإِنَّهُ لَا يُقْبَلُ أَحَدُهُمَا دُونَ الْآخَرِ.

مبادا اعمال نیک را به اتکای دوستی آل محمد (علیهم السَّلام) رها کنید، و مبادا دوستی آل محمد (علیهم السَّلام) را به اتکای اعمال صالح از دست بدهید، زیرا هیچ کدام از این دو، به تنهایی پذیرفته نمیشود.

[29.07.17 11:53] سال ها منتظر سیصد و اندی مرد است آنقدر مرد نبودیم که یارش باشیم...

هزینه وسعت بخشد

(تحف العقول ، ص 466)

هرچه زیادی است نیاز به سخن زیادی هم دارد . 42.

(تحف العقول ، ص 466)

کمک تو به ناتوان بهتر از صدقه دادن است . 43.

(تحف العقول ، ص 470)

به آن حضرت گفته شد : چگونه صبح کردی ؟ فرمود : با عمر کاسته ، و کردار ثبت شده ، و مرگ بر گردن ما و دوزخ دنبال . 44.
ما است ، و ندانیم با ما چه شود (تحف العقول ، ص 470)

سزاوتمند از طعام مردم بخورد تا از طعامش بخورند ، و بخیل از طعام مردم نخورد تا از طعامش نخورند . 45.

(تحف العقول ، ص 470)

ما خاندانی باشیم که وعده خود را وام دانیم چنانچه رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم کرد . 46.

(تحف العقول ، ص 470)

هیچ بنده به حقیقت کمال ایمان نرسد تا سه خصلتش باشد : بینایی در دین ، و اندازه داری در معیشت ، و صبر بر بلاها . 47.

(تحف العقول ، ص 471)

به ابی هاشم داود بن قاسم جعفری فرمود : ای داود ما را بر شما به . 48.

خاطر رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم حقی است ، و شما را هم بر ماحقی است ، هر که حق ما را شناخت رعایت او باید ، و هر که حق ما را

نشناخت حقی ندارد (تحف العقول ، ص 471)

با نعمتها خوش همسایه باشید ، که گریز یابند ، و از مردمی دور نشوند که باز آیند (تحف العقول ، ص 472) . 49.

ابن سکیت به آن حضرت گفت : امروزه حجت بر مردم چیست ؟ در پاسخ فرمود : همان عقل است که به وسیله آن شناخته می شود آن که راستگو است از طرف خدا و از او باور می کند ، و آن که دروغگو است و او را دروغ می شمارد ، ابن سکیت گفت : به خدا این است پاسخ

(تحف العقول ، ص 473)

هرکس آفریدگار را به آفریده هایش تشبیه کند ، مشرک است و هرکس به خداوند چیزی نسبت دهد که خدا خود از آن نهی کرده . 51. است کافر است

(وسائل الشیعة ، ج 18 ، ص 557)

ایمان انجام واجبات و دوری از محرمات است ، ایمان عقیده به دل و 52.

اقرار به زبان و کردار با اعضاء تن است

(تحف العقول ، ص 444)

ریان از امام رضا علیه السلام پرسید : نظرتان راجع به قرآن چیست ؟ امام فرمود : قرآن سخن خداست ، فقط از قرآن هدایت بجوئید و سراغ چیز دیگر نروید که گمراه می شوید

(بحار الانوار ، ج 92 ، ص 117)

54. امام رضا علیه السلام در ضمن تجلیل از قرآن و اعجاز آن فرمودند : قرآن ریسمان محکم و بهترین راه به بهشت است ، قرآن انسان را از دوزخ نجات می دهد ، قرآن به مرور زمان کهنه نمی شود ، سخنی همیشه تازه است زیرا برای زمان خاصی تنظیم نشده است ، قرآن راهنمای همه انسانها و حجت بر آنهاست ، هیچ اشکال و ایرادی به قرآن راه پیدا نمی کند

، قرآن از جانب خداوند حکیم فرود آمده است (بحار الانوار ، ج 92 ، ص 14)

55. سلیمان جعفری از امام رضا علیه السلام پرسید : نظرتان درباره کار کردن برای دولت چیست ؟ امام فرمود : ای سلیمان هرگونه همکاری با حکومت (ظالم و غاصب) به منزله کفر به خداست . نگاه کردن به چنین دولتمردانی گناه کبیره است و آدمی را مستحق دوزخ می نماید

(بحار الانوار ، ج 75 ، ص 374)

56. عبدالسلام هروی می گوید : از امام رضا علیه السلام شنیدم می فرمود : خدا رحمت کند کسی را که آرمان ما را زنده کند . گفتیم : چگونه این کار را بکند ؟ فرمود : آموزشهای ما را یاد بگیرد و به مردم بیاموزد

(وسائل الشیعة ، ج 18 ، ص 102)

57. هرکس از خود حساب بکشد سود می برد و هرکس از خود غافل شود

زیان می‌بیند ، و هرکس (از آینده‌اش) بیم داشته باشد به ایمنی دست می‌یابد، و هرکس از حوادث دنیا عبرت بگیرد بینش پیدا می‌کند ، و هرکس بینش پیدا کند مسائل را می‌فهمد و هرکس مسائل را بفهمد عالم است

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

عجب درجائی دارد : یکی این که کردار بد بنده در نظرش خوش جلوه کند و آن را خوب بداند و پندارد کار خوبی کرده . یکی . 58. این که بنده‌ای به خدا ایمان آورد و منت بر خدا نهد با این که خدا را به او منت است در این باره

(تحف العقول ، ص 468)

اگر بهشت و جهنمی هم در کار نبود باز لازم بود به خاطر لطف و احسان خداوند مردم مطیع او باشند و نافرمانی نکنند . 59.

(بحار الانوار ، ج 71 ، ص 174)

خداوند سه چیز را به سه چیز دیگر مربوط کرده است و به طور جداگانه . 60.

نمی‌پذیرد . نماز را با زکات ذکر کرده است ، هرکس نماز بخواند و زکات ندهد

نمازش پذیرفته نیست . نیز شکر خود و شکر از والدین را با هم ذکر کرده است . از این رو هرکس از والدین خود قدردانی نکند از خدا قدردانی نکرده است . نیز در قرآن سفارش

...

به تقوا و سفارش به ارحام در کنار هم آمده است . بنابراین اگر کسی به خویشاوندانش رسیدگی و احسان ننماید ، با تقوا محسوب نمی‌شود (عیون اخبار الرضا ، ج 1 ، ص 258)

از حرص و حسادت بپرهیز که این دو ، امتهای گذشته را نابود کرد ، و . 61.

بخیل نباش که هیچ مؤمن و آزاده‌ای به آفت بخل مبتلا نمی‌شود . بخل مغایر با ایمان است (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 346)

احسان و اطعام به مردم ، و دانداری از ستمدیده ، و رسیدگی به حاجتمندان از بالاترین صفات پسندیده است . 62.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

با مشروب خوار همنشینی و سلام و علیک نکن . 63.

(بحار الانوار ، ج 66 ، ص 491)

صدقه بده هر چند کم باشد ، زیرا هر کار کوچکی که صادقانه برای خدا انجام شود بزرگ است (وسائل الشیعة ، ج 1 ، ص 64. 87)

توبه کار به منزله کسی است که گناهی نکرده است . 65.
(بحار الانوار ، ج 6 ، ص 21)

بهترین مال آن است که صرف حفظ آبرو شود . 66.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)
بهترین تعقل خودشناسی است . 67.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

راستی امامت زمام دین و نظام مسلمین و صلاح دنیا و عزت مؤمنان است ، امام بنیاد اسلام نامی (افزون شو) و فرع پرازنده . 68.
آن است ، بوسیله امام نماز و زکات و روزه و حج و جهاد درست می‌شوند و خراج و صدقات فراوان می‌گردند و حدود و احکام
اجراء می‌شوند و مرز و نواحی محفوظ می‌ماند (تحف العقول ، ص 462)

به خدا خوش گمان باشید ، زیرا خدای عزوجل می‌فرماید : من نزد گمان بنده مؤمن خویشم ، اگر گمان او خوب است ، رفتار . 69.
من خوب و اگر بد است ،
رفتار من هم بد باشد (اصول کافی ، ج 3 ، ص 116)

مرد عابد نباشد ، جز آن که خویشتن دار باشد ، و چون مردی که در بنی اسرائیل خود را به عبادت وامی‌داشت ، تا پیش از آن . 70.
ده سال خاموشی نمی‌گزید ، عابد محسوب نمی‌شد
(اصول کافی ، ج 3 ، ص 172)

تواضع این است که به مردم دهی آنچه را می‌خواهی به تو دهند . 71.
(اصول کافی ، ج 3 ، ص 189)

عیسی بن مریم صلوات الله علیه به حواریین گفت : ای بنی اسرائیل ! بر آنچه از دنیا از دست شما رفت افسوس مخورید ، . 72.
چنانکه اهل دنیا چون به‌دنیای خود رسند ، بر دین از دست داده خود افسوس نخورند
(اصول کافی ، ج 3 ، ص 205)

کسی که جز به روزی زیاد قناعت نکند ، جز عمل بسیار بسش نباشد ، و هرکه روزی اندک کفایتش کند ، عمل کند هم کافیش 73. باشد

(اصول کافی ، ج 3 ، ص 207)

گاهی ، مردی که سه سال از عمرش باقی مانده صله رحم می‌کند و خدا عمرش را 30 سال قرار می‌دهد و خدا هرچه خواهد 74. می‌کند

(اصول کافی ، ج 3 ، ص 221)

معمر بن خلاد گوید : به امام رضا علیه السلام عرض کردم : هرگاه پدر و مادرم مذهب حق را نشناسند دعایشان کنم ؟ فرمود 75. : برای آنها دعا کن و از جانب آنها صدقه بده ، و اگر زنده باشند و مذهب حق را نشناسند با آنها مدارا کن ، زیرا رسول خدا صلی الله علیه و اله وسلم فرمود : خدا مرا به رحمت فرستاده نه به بی‌مهری و نافرمانی (اصول کافی ، ج 3 ، ص 232)

هرکس به مؤمنی گشایشی دهد ، خدا روز قیامت دلش را گشایش 76.

دهد . . (اصول کافی ، ج 3 ، ص 286)

خدای عزوجل به یکی از پیغمبران وحی فرمود که : هرگاه اطاعت شوم راضی گردم و چون راضی شوم برکت دهم و برکت 77. من بی‌پایان است ، هرگاه نافرمانی شوم خشم گیرم و چون خشم گیرم لعنت کنم و لعنت من تا هفت پشت برسد (اصول کافی ، ج 3 ، ص 377)

هرگاه مردم به گناهان بی‌سابقه روی آورند به بلاهای بی‌سابقه گرفتار 78.

می‌شوند (اصول کافی ، ج 3 ، ص 377)

مردم از کسی که با صراحت و صادقانه با آنها رفتار کند خوششان نمی‌آید (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357) 79.

عده‌ای به دنبال ثروت هستند ولی به آن نمی‌رسند و عده‌ای به آن رسیده‌اند ولی قرار نمی‌گیرند و بیشتر می‌طلبند 80.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 349)

وقتی آشکارا حرف حق می‌شنوید خشمگین نشوید 81.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 347)

حریصانه به دنبال قضای حاجت حاجتمندان باشید ، هیچ عملی بعد از 82.
واجبات بالاتر از شاد کردن مسلمان نیست (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 347)

نادان ، دوستانش را به زحمت می‌اندازد 83.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

مسلمان اگر شاد یا خشمگین شود از مسیر حق منحرف نمی‌شود ، و اگر بر دشمن مسلط شود بیشتر از حقش مطالبه نمی‌کند 84.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

فقط دو گروه راه قناعت پیش می‌گیرند : عبادت کنندگانی که در پی پاداش آخرتند 85.
یا بزرگ منشانی که تحمل درخواست از مردمان پست را ندارند(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

مرگ ، آفت آمال و آرزوهاست ، و لطف و احسان به مردم تا ابد برای 86.
انسان باقی می‌ماند (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

عاقل ، احسان به مردم را غنیمت می‌شمارد ، و شخص توانا باید فرصت را غنیمت شمارد و الا موقعیت از دست می‌رود 87.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

خسیس بودن آبروی انسان را از بین می‌برد 88.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

قلب انسان حالت خستگی و نشاط دارد ، وقتی در حال نشاط است مسائل را خوب می‌فهمد و وقتی خسته است کند ذهن می‌شود ، 89.
بنابراین وقتی نشاط دارد آنرا به کار بگیرید و وقتی خسته است آن را به حال خود بگذارید (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

هر هدفی را از راه آن تعقیب کنید . هرکس اهدافش را از راه طبیعی 90.
تعقیب کند به لغزش دچار نمی‌شود و بر فرض که بلغزد چارمجویی برایش ممکن است (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 356)

بهترین مال آن است که خرج آبرو و حیثیت انسان شود 91.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 355)

92. خود را با کار مداوم خسته نکنید و برای خود تفریح و تنوع قرار دهید ولی از کاری که در آن اسراف باشد یا شما را در اجتماع سبک کند پرهیز کنید (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 346)

93. تواضع و فروتنی مراتبی دارد ، مرتبه‌ای از آن این است که انسان موقعیت خود را بشناسد و بیش از آنچه شایستگی آن را دارد از کسی متوقع نباشد و با مردم به گونه‌ای معاشرت و رفتار نماید که دوست دارد با او آنگونه رفتار شود و اگر کسی به او بدی نمود در مقابل خوبی کند ، خشم خود را فرو خورد و گذشت پیشه کند و اهل احسان و نیکی باشد

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 355)

94. باید لطف و احسان قابل اعتنا باشد . نباید چیز کم ارزشی را صدقه دهیم . (در زمانی که عموم مردم تمکن نسبی دارند نباید به خرما دادن بسنده کرد.) (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 354)

کسی که محاسن و امتیازات زیادی داشته باشد مردم از او تعریف می‌کنند ، و به تعریف خود نیاز پیدا نمی‌کند .

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 353)

96. هرکس به راهنمایی تو اعتنایی نکرد نگران مباش حوادث روزگار او را

ادب خواهد کرد(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 353)

کسی که در پوشش نصیحت به تو از دیگری بدگویی می‌کند ، به عاقبت بدی گرفتار خواهد شد (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 353)

98. هیچ چیزی زیانبارتر از خودپسندی نیست

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 348)

99. برنامه آموزش دین داشته باشید در غیر این صورت بادیه نشین و نادان

محسوب می‌شوید (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 346)

100. از فقر اندیشه مکن که خسیس خواهی شد ، و در فکر عمر دراز

. مباش که باعث حرص به مادیات است

Seyed Shirmardi, [03.08.17 16:47]

[Forwarded from سید]

چهل حدیث از امام رضا (ع) - قسمت 3

هرکس چهل حدیث حفظ کند، خداوند وی را فقیه محشور می‌کند

:- قال الرضا عليه السلام 1

«مَنْ كَانَ مِنَّا وَ لَمْ يُطِيعِ اللَّهَ فَلَيْسَ مِنَّا»

هر کس خودش را با ما بداند و خدا را اطاعت نکند از ما نیست

سفينة البحار 2/ ص

.....

:- قال الرضا عليه السلام 2

« مَنْ فَعَلَ مَا لَزِمَهُ مِنْ أَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ بَاهَى اللَّهُ تَعَالَى بِهِ وَ مَلَائِكَتُهُ »

هر کس وظایف خود را نسبت به مؤمنان انجام دهد خداوند و فرشتگان به او

مباهات می کنند

مستدرک الوسائل/ ج 2/ ص 413

.....

:- قال الرضا عليه السلام3

«اعْلَمْ أَنَّهُ لَا وَرَعَ أَنْفَعُ مِنْ تَجَنُّبِ مَحَارِمِ اللَّهِ وَ الْكَفِّ عَنْ أَدَى الْمُؤْمِنِ»

هیچ خوشتنداری سودمندتر از دوری از حرام و پرهیز از آزار مؤمنان نیست

فقه الرضا عليه السلام / ص356

.....

:- قال الرضا عليه السلام4

«فَقَالَ هُوَ (الْقُرْآنَ) حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ وَ عُرْوَتُهُ الْوُثْقَى»

قرآن ریسمان محکم الهی ورشته استوار و مطمئن او در میان بندگان است

بحار الأنوار/ ج 17/ ص210

.....

:- قال الرضا عليه السلام5

«الْقُرْآنُ كَلَامُ اللَّهِ لَا تَتَجَاوَرُوهُ وَ لَا تَطْلُبُوا الْهُدَى فِي غَيْرِهِ فَتَضِلُّوا»

قرآن، سخن خدا است از مرز آن مگذرید و هدایت و سعادت را در غیر آن نجوید

که گمراه خواهید شد

بحار الأنوار/ ج 2/ ص30

.....

قال الرضا عليه السلام-6

«مَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى مَا يُكَفِّرُ بِهِ ذُنُوبَهُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هُنْمًا»

هر کس نمی تواند کفاره ی گناهانش را بپردازد، بر محمد و آل محمد بسیار

صلوات فرستد زیرا صلوات گناهانش را کاملا از بین می برد

عیون اخبار الرضا عليه السلام / ج 1/ ص 294

.....

قال الرضا عليه السلام-7

«الْإِمَامُ الْأَنْبِيُّ الرَّفِيقُ وَالْوَالِدُ الشَّافِقُ وَالْأَخُ الشَّقِيقُ»

امام مونسى دلسوز، پدرى مهربان و برادرى همدل است

مسند الامام الرضا عليه السلام / ج 1/ ص 69

.....

قال الرضا عليه السلام-8

«إِذَا نَزَلَتْ بِكُمْ شَدِيدَةٌ فَاسْتَعِينُوا بِنَا»

هر گاه برای شما پیش آمد سختی روى داد از ما کمک و یارى بجوئید

مستدرک الوسائل/ج 5/ص 229

.....

:- قال الرضا عليه السلام-9

«الْإِمَامُ الدَّلِيلُ فِي الْمَهَالِكِ، مَنْ فَارَقَهُ فَهَالِكٌ»

امام راهنمای در مهلکه هاست و هر آنکه از او جدا شود هلاک گردد

الكافي/ج 1/ص 198

.....

:- قال الرضا عليه السلام 10

«مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ رِيحَ وَمَنْ غَفَلَ عَنْهَا خَسِرَ»

هر که از نفس خویش حساب کشد سود می برد و هر که غفلت ورزد زیان می بیند

بحار الانوار/ ج 75، ص 352

.....

:- قال الرضا عليه السلام 11

«عَجِبْتُ لِمَنْ اخْتَبَرَ الدُّنْيَا وَتَقَلَّبَهَا كَيْفَ يَطْمَئِنُّ إِلَيْهَا»

در شگفتم که چگونه کسی که دنیا را آزموده و تغییرات آن را به چشم خود دیده

باز دل به دنیا می بندد

بحار الانوار/ ج 75/ص 450

.....

:- قال الرضا عليه السلام 12

الصَّغَائِرُ مِنَ الذُّنُوبِ طُرُقٌ إِلَى الْكِبَائِرِ مَنْ لَمْ يَخَفِ اللَّهَ فِي الْقَلِيلِ لَمْ يَخَفْهُ

«فِي الْكَثِيرِ»

گناهان کوچک، زمینه ی گناهان بزرگ است. هر که در گناه کوچک از خدا نترسد

در گناه بزرگ هم از خدا نخواهد ترسید

عیون اخبار الرضا عليه السلام / ج 2/ ص 180

.....

:- قال الرضا عليه السلام 13

«لَيْسَ لِبَيْخِلٍ رَاحَةٌ وَ لَا لِحَسُودٍ لَذَّةٌ»

خسبیس را آسایشی و حسود را لذتی نیست

تحف العقول/ ص 450

.....

:- قال الرضا عليه السلام 14

«إِيَّاكُمْ وَ الْحِرْصَ وَ الْحَسَدَ فَإِنَّهُمَا أَهْلَكَ الْأُمَمَ السَّالِفَةَ»

از حرص و حسد بپرهیزید زیرا این دو اتمهای گذشته را نابود کرده است

بحار الانوار / 75 / 346

.....

:- قال الرضا عليه السلام 15

«سُرْعَةُ الْمَشْيِ تَذْهَبُ بِنَهَاءِ الْمُؤْمِنِ»

تند روی شکوه مؤمن را از بین می برد

خصال صدوق / ص 9

.....

:- قال الرضا عليه السلام 16

«الْأَدَبُ كُلُّهُ فَمَنْ تَكَلَّفَ الْأَدَبَ قَدَرَ عَلَى»

Sayed Shirmardi, [03.08.17 16:47]

[Forwarded from سید]

«يُهِ

ادب نتیجه تحمل سختی است، هر که سختی را تحمل کند به ادب دست یابد

اصول کافی 1/ ص 24

.....

:- قال الرضا عليه السلام 17

«السَّيِّئَةُ مَنْ كَانَ لَهُ شَيْءٌ يُلْهِيه عَنِ اللَّهِ تَعَالَى»

فرومایه کسی است که چیزهایی دارد که باعث غفلت او از یاد خدا می شود

مستدرک الوسائل/ج 13/ص 269

.....

:- قال الرضا عليه السلام 18

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ فِي نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَلَا تُنْفِرُواَهَا عَنْكُمْ بِمَعَاصِيهِ»

ای مردم تقوا را درباره ی نعمت های الهی را رعایت کنید و نعمت ها را

به گناه و معصیت از خود مرانید

عیون اخبار الرضا عليه السلام / ج 2/ ص 169

.....

:- قال الرضا عليه السلام 19

«الْمُؤْمِنُ إِذَا غَضِبَ لَمْ يُحْرِجْهُ غَضَبُهُ مِنْ حَقِّ»

مؤمن هر گاه خشمگین شود، خشمش او را از مسیر حق منحرف نمی سازد

بحار الانوار/ج 75/ص 352

.....

:- قال الرضا عليه السلام 20

اصْحَابِ السُّلْطَانِ بِالْخَدْرِ وَ الصَّدِيقِ بِالنَّوَاضِعِ وَ الْعَدُوِّ بِالتَّحَرُّزِ «

» وَ الْعَامَّةَ بِالْبَيْشْرِ

در برابر قدرتمندان محتاط، در برابر دوستان فروتن، در برابر دشمنان مراقب

و در برابر مردمان گشاده رو باش

بحار الانوار/ج 71/ ص 167

.....

21- قال الرضا عليه السلام:

«الْفَنَاءَةُ تَجْتَمِعُ إِلَى صِيَانَةِ النَّفْسِ وَ عِزِّ الْقَدْرِ»

قناعت همنشین کرامت و سربلندی است

بحار الأنوار/ ج 75 / ص 349

.....

22- قال الرضا عليه السلام:

«إِحْفَظْ لِسَانَكَ تَعِزُّ»

زبان خود را نگهدار عزیز می شوی

اصول کافی/ ج 2 / ص 113

.....

23- قال الرضا عليه السلام:

«خَاطَرَ يَنْفُسِهِ مَنْ اسْتَعْنَى بِرَأْيِهِ»

آنکه خود راى باشد خود را به هلاکت افکنده است

عيون اخبار الرضا عليه السلام ، ج 2، ص 54

.....

24- قال الرضا عليه السلام:

«الْمَسْأَلَةُ مِفْتَاحُ الْبُؤْسِ»

دست نیاز به سوى دیگران بردن کلید فقر و تنگدستی است

بحار الانوار/ ج 93، ص 157

.....

25- قال الرضا عليه السلام:

«الْمُذِيعُ بِالسَّيِّئَةِ مَحْدُولٌ وَ الْمُسْتَتِرُ بِالسَّيِّئَةِ مَغْفُورٌ لَهُ»

هر که کار زشت دیگران را بر ملا کند خوار می گردد و هر که آنرا بپوشاند
خدایش می آمرزد

میزان الحکمة، ج 2، ص 988

.....

:- قال الرضا عليه السلام 26

«لَا تَسْتَقِلُّوا قَلِيلَ الرِّزْقِ فَتَحْرُمُوا كَثِيرَهُ»

روزی کم را اندک نشمارید که از روزی فراوان محروم می شوید

بحار الانوار / 75 / 347

.....

:- قال الرضا عليه السلام 27

«لَيْسَ لِلنَّاسِ بُدٌّ مِنْ طَلَبِ مَعَاشِهِمْ فَلَا تَدْعِ الطَّلَبَ»

انسان برای معیشت چاره ای جز تلاش ندارد، پس سعی و تلاش را رها مکن

وسائل الشيعة، ج 12، ص 18

.....

:- قال الرضا عليه السلام 28

«الْمُؤْمِنُ الَّذِي إِذَا أَحْسَنَ اسْتَبْشَرَ وَ إِذَا أَسَاءَ اسْتَغْفَرَ»

مؤمن کسی است که چون نیکی کند شاد گردد و چون بدی کند استغفار نماید

عيون اخبار الرضا عليه السلام / ج 2 / ص 4

.....

:- قال الرضا عليه السلام 29

«مَا هَلَكَ امْرُؤٌ عَزَفَتْ قَدْرُهُ»

هر که قدر خویش بشناسد نابود نخواهد شد

بحار الأنوار / ج 72 / ص 66

.....

:- قال الرضا عليه السلام 30

«التَّائِبُ قَبْلَ الْعَمَلِ يُؤْمِنُكَ مِنَ النَّدَمِ»

تدبیر قبل از عمل، تو را از پشیمانی در امان می دارد

عیون اخبار الرضا عليه السلام / ج 2 / ص 54 کافی / ج 2 / ص 113

.....

:- قال الرضا عليه السلام 31

«أَنَّ ذِكْرَ الْمَوْتِ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ»

همانا یاد مرگ برترین عبادت است

بحار الأنوار / ج 75 / ص 347

.....

:- قال الرضا عليه السلام 32

«إِيَّاكُمْ وَ سُوءَ الْخُلُقِ فَإِنَّ سَيِّئَ الْخُلُقِ فِي النَّارِ لَامَحَالَةً»

از بد اخلاقی بپرهیزید زیرا بد اخلاق بدون تردید در آتش است

عیون اخبار الرضا عليه السلام / ج 1 / ص 34

.....

:- قال الرضا عليه السلام 33

«إِيَّاكُمْ وَ مُشَاجِرَةَ النَّاسِ فَإِنَّهَا تُظْهِرُ الْغُرَّةَ وَ تُدْفِنُ الْعُرَّةَ»

از مشاجره با مردم بپرهیزید زیرا مشاجره عیوب نهفته را آشکار می سازد

Seyed Shirmardi, [03.08.17 16:47]

[Forwarded from سید]

و عزت را از بین می برد

مسند الامام الرضا علیه السلام / ج 1 / 274

.....

:- قال الرضا عليه السلام 34

«مَنْ رَضِيَ شَيْئًا كَانَ كَمَنْ أَتَاهُ»

هر که از کاری راضی باشد مثل کسی است که آنرا انجام داده است

عیون اخبار الرضا علیه السلام / ج 1 / ص 273

.....

قال الرضا عليه السلام -35

« أَلْعَلُّمُ خَرَائِنُ وَ مَقَاتِيحُ السُّؤَالِ »

.دانش گنجینه ای در بسته و کلید آن سوال است

عیون اخبار الرضا علیه السلام / ج 2 / ص 28

.....

:- قال الرضا عليه السلام 36

«مَنْ لَمْ يَصِلْ رَحْمَهُ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ»

هر که صله رحم نکند تقوای الهی را رعایت نکرده است

عیون اخبار الرضا علیه السلام / ج 2 / ص 234

.....

قال الرضا عليه السلام-37

« مِنْ عَلَامَاتِ الْفَقْهِ الْجُلْمُ وَالْعِلْمُ وَالصَّمْتُ »

همانا از نشانه های دین شناسی ،بردباری و دانش و سکوت است

الكافي/ج2/ ص 113

.....

:- قال الرضا عليه السلام38

«لَا يَخَافُ عَبْدٌ إِلَّا ذَنْبَهُ وَلَا يَرْجُو إِلَّا رَبَّهُ»

بنده باید جز از گناهانش نترسد و جز به خدا امید نبندد

عيون اخبار الرضا عليه السلام /ج 2/ ص 44

.....

:- قال الرضا عليه السلام39

لَيْسَتْ الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَ إِنَّمَا الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ التَّفَكُّرِ »

«فِي أَمْرِ اللَّهِ

عبادت، بسیاری روزه و نماز نیست و همانا عبادت، اندیشه زیاد نمودن

در امر خداست

تحف العقول/ص442

.....

:- قال الرضا عليه السلام40

«إِنَّ الصَّمْتَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ»

سکوت دری از درهای حکمت است

رساله ذهبیه

«امام رضا علیه السلام رساله ذهبیه را به درخواست مأمون در زمینه راه‌های حفظ سلامتی انسان‌ها نوشت که به بعضی از مطالب آن اشاره می‌نمائیم :

کسی که نمی‌خواهد از درد مثانه بنالد، حتی یک لحظه هم پیشابش را نگاه ندارد اگر چه بر پشت اسبی سوار شده باشد ! آنکس که نمی‌خواهد معده‌اش آزار و آسیب ببیند، موقع صرف غذا، تا بعد از غذا آب ننوشد . زیرا آنان که همراه با غذا، آب می‌نوشند، به عارضه رطوبت وضعف دستگاه گوارشی مبتلا خواهند شد . هر که از سنگ مجرا و شاشبند می‌ترسد، نباید در هنگام انزال منی، آن را در مجرایش نگاه دارد ! کسانی که به ضعف حافظه دچارند، بهتر است همه روزه، هفت مثقال کشمش سیاه، ناشتا بخورند و روزانه سه تگه زنجبیلی که در عسل خوابانده شده است، را با کمی خردل، در ضمن غذای روزانه خود بخورند . و برای تقویت نیروی فکری، خوبست همه روزه، سه دانه هلیله با نبات کوبیده بخورند . * اگر کسی می‌خواهد دچار درد گوش نشود، هر شب هنگام خواب مقداری پنبه در گوشش بگذارد . * کسی که از بزرگ شدن لوزتین خود بیمناک است، بهتر است بعد از خوردن شیرینی با سرکه قرقره کند . * کسی که می‌خواهد از بیماری یرقان در امان باشد، در تابستان به اتاق‌های دربسته و دم کرده، پیش از تهویه هوای اتاق، وارد نشود و در زمستان یک مرتبه از اطاق گرم به هوای سرد نرود . بلکه صبر کند تا بدنش با هوای تازه مأنوس گردد بعد برود . . * آنان که از بادهای دردناک و شدید در بدن خود می‌ترسند، هفته‌ای یکبار سیر بخورند . * کسی که به دندان خود علاقه‌مند است، قبل از

خوردن شیرینی، کمی نان بخورد . *افراد لاغر اندام و افراد گرسنه، باید از حرکت شدید و طولانی

1. بحارالانوار 271/59

2. بحار، ج 62.

(605)

در گرمای زیاد پرهیزند . ولی این عمل برای افراد چاق مفید است . *از آبهای شور پرهیز کنید که دارای حجم سنگین بوده و باعث یبوست می شوند . و آبهای برف و یخ، مطلقاً فاسد هستند و برای بدن تولید فساد می کنند ولی آب باران، سبک، گوارا و مفید است به شرطی که در گودالها، زیاد نماند . *آمیزش در اول شب، به خاطر سنگین بودن معده، باعث تولید بیماری های قولنج، لقوه، فلج، نقرس، سنگ مثانه، سلس البول، فتق، ضعف چشم و نزدیک بینی می شود و نباید بعد از آمیزش، به یکباره برخیزد . بلکه مدتی به پهلوی راست بماند . سپس برخاسته، ادرار نماید و بعد از غسل، مقداری عسل صاف شده بخورد

«(1)

«قسمت دیگری از رساله ذهبیه امام رضا علیه السلام به شرح زیر است:

نخستین ماه بهار، ماه آذار رومی (فروردین) سی روز است . در این ماه، باید غذاهای لطیف مانند گوشت سفید (نیم پخته) خورد و نباید پیاز، ریحان، پونه و ترشی خورد . در ماه دوم بهار که نisan رومی (اردیبهشت) است، ماه سی روز بوده و روزها طولانی تر می شود و مزاجها قوی تر می گردد . خونها به حرکت می آیند و بادهای شرقی می وزد . در این ماه خوب است، غذاهای کباب شده و گوشت شکار خورد ! آمیزش نیز بی ضرر است . در ماه سوم بهار به نام ایار (خرداد) که سی و یک روز است، بادهای صاف و لطیف می شوند . در این ماه، باید از خوردن غذاهای شور و گوشت های سنگین مانند گوشت گاو و همچنین شیر، خودداری کرد . استحمام در اول روز، خوبست . ولی نباید قبل از خوردن غذا، ورزش کرد . در ماه چهارم بنام حزیران (تیر) که سی روز است، از تلاشهای خسته کننده و خوردن غذاهای چربی دار و زیاده روی در مصرف آن، خودداری شود . نباید مُشک و عنبر را بو نمایند . ولی خوردن حبوبات سرد مزاج مثل کاسنی، بقله الحمقاء و میوه های سبز مانند خیار و خیارچه شیر خشت و میوه های آبدار و ترشیها، نافع است و خوردن گوشت بزغاله و گوساله و گوشت پرندگان و شیر گوسفند تازه زائیده و ماهی تازه، خوب است . در ماه پنجم بنام تموز (مرداد) خوردن آب سرد به یک نفس و خوردن چیزهای آبکی و غذاهای زود هضم، خوبست . در ماه ششم به نام آب (شهریور) که سی و

1. طب الصادق والرضا علیه السلام .

یک روز است، بادهای مسموم زیاد شده و زکام در شبها فراوان می‌شود و باید با غذاهای سرد کننده، مزاج را اصلاح نمود. غذاهای سبک و زود هضم، شیر جوشیده شده خوبست و نباید در این ماه آمیزش نمود. ورزش را باید کم کرد و خوبست گلهای سرد مزاج را بو نمایند. در ماه هفتم به نام ایلول (مهر) که سی روز است، هوا پاکیزه می‌شود. خوردن شیرینی، گوشت بزغاله یک ساله و بره خوبست. ولی نباید گوشت گاو بخورد و در خوردن کباب زیاده روی نکند. زیاد استحمام ننماید. از خوردن خربزه و خیار، خودداری نماید. در ماه هشتم بنام تشرین اول (آبان) که سی و یک روز است، بادهای مختلف و باد صبا می‌وزد. آمیزش مناسبست. خوردن گوشت چربی دار و انار ترش و میوه بعد از غذا، خوبست. باید کم آب خورد و ورزش در این ماه، مفید است. در ماه نهم بنام تشرین دوم (آذر) که سی روز است، باران فصلی، قطع می‌شود. موقع شب، نباید آب خورد. آمیزش و حمام را تقلیل کند. در صبح یک لیوان آب گرم، سر بکشد. کرفس و نعنا و جرجیر، نخورد. در ماه دهم به نام کانون اول (دی) که سی و یک روز است، بادهای شدید، می‌وزد و سرما زیادتر می‌شود و مثل ماه قبل عمل نماید. نباید غذاهای مرطوب بخورد. باید غذاهایی را که هم ظاهرش و هم طبعش گرم است، بخورد. در ماه یازدهم به نام کانون دوم (بهمن) که سی و یک روز است، بهتر است، آب گرم را به یک نفس سر بکشد. آمیزش خوبست. خوردن حبوبات گرم و کرفس و جرجیر و سیر و پیاز کوهی، مفید است. استحمام در اول صبح، مناسب است. در این ماه از خوردن شیرینی و ماهی تازه و شیر، خودداری نماید. در ماه دوازدهم به نام شباط (اسفند) که آخرین ماه سال رومی است و بیست و هشت روز است، بادهای مختلف می‌وزد. ریزش باران، زیاد می‌شود. در اواخر این ماه، سبزیها سر از خاک در می‌آورند. خوردن پیاز، سیر، گوشت

پرنده و شکار و میوه خشک، خوبست . کمتر شیرینی بخورد . آمیزش زیاد بد نیست !
حرکت و ورزش هم خوبست .»^۱ طب الصادق والرضا علیه السلام .